

3.2.-GOGOETA-EREMUA 1. IKERKETA ETA BERRIKUNTZA

3.2.1.-Esparru-ideiak

Tailer hau honako eskema honen pean aurkeztu zen:

- Abiapuntua
  - *Historia. Donostiaren historiaren errebaso laburra, bere garapenari loturiko faktoreetan arreta jarritz..*
- Gogoeta-eremua
  - *Ikerketa eta berrikuntza.*
- Kontsideratu beharreko elementu oinarritzkoak
  - *Existitzen dena*
    - X Dimentsioa: hiria ez kokaleku fisiko gisa, baizik eta agenteen interkonexiorako sareko espazio bezala ere bai.
    - X Agenteak: Unibertsitatea, Ikerketa nahiz Teknologia-zentroak, Enpresa-sektorea, Finantza-eremua, Laguntza-azpiegiturak , Administrazio Publikoa.
    - X Osagarriak: Formazioa, Zorua, Garraioa, Etxebizitza, Marketing-a, Telekomunikazioak, Finantza-tresnak, Besteak.
  - *Joerak*
    - X Lehiakortasuna.
    - X Erlazioa.
    - X Informazio teknologia.
    - X Ezagutzaren gizartea.
  - *Ametsak: zer eraiki nahi dugu?*
- Eztabaida: egoeraren analisi estrategikoa
  - *Agenteen aspektu garrantzitsuak(faktore bertikalak)*
  - *Osagaien aspektu garrantzitsuak(faktore horizontalak)*
  - *DAFO*
- Ondorioa: Proposamenak.

3.2.2.-Eztabaida-gaiak

Jarraian eztabaidan zehar planteaturiko iruzkin, gogoeta eta iradokizunak laburtzen dira.

Abiapuntua gogoetaren eremu tenporala da: 8-10 urte ingurukoa, alegia. Azterketarako adierazleen beharra planteatzen da, baita gogoeta estrategiko prozesuarentzat ere, horiek lortzeak nahi den planifikazioaren jarraipena ekar dezake-eta..

Lehen gogoeta-fase honetan zenbait lan-tailer egituratu dira, agian etorkizuneko gogoeten ildoak ekar dezaketenak. Baina ez da ahaztu behar beste hiri-enklabeek ere antzerako prozesuak dituztela, eta landutako gaiak berdintsuak direla maiz. Interes globala duten gogoeta-gaiak ere aipatzen dira, nolabait orain bazterrean utzi direnak, hiriko eta inguruko agenteekin erlazionatzen direnei lehentasuna eman baitzaie.

Bizi-kalitatea eta espazio biosanitarioa ere aipatzen dira Donostiako puntu indartsu gisa, halako azpiegitura onkologikoan, gune kliniko garrantzitsuan, parke unibertsitarioan eta ikerketan parte hartzeko modu berrietan (fundazioak...) oinarrituta. Hala ere, honi dagokionean garrantzizkoa da ikerketa-jardueraren eta jarduera berritzailearen ikuspegi globala ez galtzea; planteamenduak Donostiako hirigunea gainditzen du, izan ere tamaina txikia duen hiria baita nahiko masa kritikoa sortzeko. Hau da, hiriburu teknologiko gisa planteatu daiteke Donostia, baina gutxienez Gipuzkoako eremua hartzen duen esparruan egin behar da hori.

Bada mentalitate faktore bat ikerketa-jarduera nahiz jarduera berritzailea garatzea zailtzen duena. Ikerketaren aldeko jarrera honen gabezia berdintsua da estatu osoan, salbuespen gutxirekin. Mentalitate hori ikerketa tradizioaren gabezia batez ere oinarritzko ikerketan eta, biomedikuntzaren kasuan legez, gutxi errotuta dauden alorretan- oinarrituta dago. Horrenbestez, jarraitzaile kultura hedatu da, ez lider kultura. Bestalde, apustuaren edota inizatiba baten garapenaren aurrean halako "errezelo" mentala nabari da, porrotaren gizarte-harrera negatiboa sumatzen baita.

Oinarri honen gainean, eta egungo egituraketa instituzionalean udalek maniobrarako tarte txikia dutela kontuan izanik, ez da erraza martxan jartzeko bidea aurkitzea. Egungo puntuan, eta biomedikuntzaren arlora itzuliz, honi

dagokion Euskal Herriko ikerketa klinikoa baxua dela atzematen da. Berriz ere profesioaren beraren dinamikari egozten zaio: medikuak ez du gaixoa artatzeko beste astirik eta unibertsitateko irakasleak irakaskuntza ikerketaren aurretik jartzen du.

Egoera honi kudeaketa instituzional zehatza gainjarri behar zaio, ikerketa bultzatzen denean, "kafea denentzat"-en ildotik egiten baita, talde aktiboen eta pasiboen arteko bereizketarik gabe. Kortse instituzional unibertsitarioa gainditzeko beharra azaltzen da argi eta garbi. Horretarako instituzio periunibertsitarioak proposatzen dira, hauetan inizatiba unibertsitarioak eta enpresa-iniziatibak elkartzeko. Eta egungo nahiz etorkizuneko prestakuntzari dagokionez sendoa den oinarri unibertsitarioaren gainean eraikiko dira.

Ikerketa eta berrikuntzari erronka izango balira bezala aurre egin beharra ez dagokio soilik gaurko uneari. Izan ere, horixe da berezko egitura teknologikoari eusten dion ikerketa-oinarria. Hau da, beharrezkoa da mundua jada ez dela ideologiaren arabera banatzen onartzea; bai, ordea, garapen eta gaitasun teknologiararen arabera.

Puntu honetan udalaren gaitasuna aipatzen da borondateak batzeko eta ilusioa sortzeko tresna gisa. Hau da, gizartean heltzeko adinakoa. Zientziaren museo berria, modu honetan, ezagutza zientifikoa herritarrari hurbiltzeko era da. Eta horri buruz beharrezkoa da berrikuntza borondate sozialetik sustatzea; baino horretarako nahitaezkoa da ezagutza zientifikoan hezteak.

Hurrengo urratsa, instituzio berri hauen (periunibertsitarioak, esaterako) ontasuna asumituz, helburu estrategikoa aurkitzea da. Bi urtez kimu unibertsitarioa eta zenbait industria-garapeneri loturiko zentroen sarea mantendu duen garapen plana egin duen MCC-ren esperientzia aipatzen da. Baina atzean MCC bezalako instituzio garrantzitsua duten ekimenetara heldu gabe ere, maiz talde sozial txiki baten irrikatik sortutako ekimenak zaintzeko beharra ere hartzen da kontuan. Hau da, atzean pertsonak baino ez dituzten ekimenak. Zenbait kolektiboren arrisku-esfortzua ezagutzeko beharra azpimarratzen da eta, batez ere, maiz oihartzun sozial handia duten beste operazioetan gastatutakoarekin erkatuz gero, huskeria den laguntza-finantzarioa eskaintzea.

Noski, ikerketaren eta berrikuntzaren aldeko ezagutzaranzko sentsibiltate sozialaz mintzatzen da, baita ekintza hauen garrantziaren publizitateaz ere.

Eta, zentzu honetan, unibertsitate honetan hezi eta egun, itzultzeko aukerarik ez dutenez, atzerrian dauden ikerlari kopuru garrantzitsua aipatzen da. Hau da, planifikazio eta gogoeta egitaraua abian jartzeko, ikerketarekin eta berrikuntzarekin zerikusia duten ekimen hauetakoren bat garatzeko formatutako pertsona kopuru egokia izateko aukera ere aintzakotzat beharko litzateke. Ondorioz, eredu periunibertsitarioek ongi prestatutako pertsonalaren itzulera ere erraztuko lukete.

Ikerketarantz, formatutako pertsonala eta aktibitatea kanalizatzeko moduetarantz eta ikerketaren aldeko nolabaiteko mentalitatearen desfaserantz apuntatzen duten ideia multzo honi buruz, "zientziari eta teknologiari" egotzitako garrantzi soziala eta papera lideratuko duen entitate edota instituzio baten existentzia eza nabarmentzen da. Une honetan, hurbiltze partziala suposa dezaketen ildo eta garapen partzialak babesten dira. Horrela, esaterako, berrikuntza politikak erabateko industria-eremua gaingitu beharko luke, egungo Esparruan (babes politikak, zentro teknologikoak, eta abar) bazterturik geratu diren ildoei – biomedikuntzari esaterako- leku egiteko.

Faktore pilaketa honek azalduko luke honi buruzko ikerketen gabezia, baita onkologikoa bezalako erreferentzi zentroen geldialdi erlatiboaren pertzepzioa. Honi gagozkiola eta existitzen den ospitale-konplexuari buruz, oraingo eskasa baino aktibitate kliniko handiagoa gara daiteke. Zein izango litzateke inbertsioaren neurria? Milioi askoko adibideak aipatzen dira baino, aldi berean, aukera posibilistak eta mailakako garapenezkoak ere planteatu daitezkeela pentsatzen da. Pixkanaka, izan ere "harri bakoitzak horma osatzen baitu".

Honi buruz, MCC-n jarraitutako prozesuan ere ikusten da, administrazio-gorputzak berak ezartzen dituela zailtasuna zenbait alorretan berrikuntzak egiteko. Horregatik, ezagutza taldea osatu zuten Debagoienan eskura zutenaz baliatuz: Unibertsitatea, zentro teknologikoak, enpresak, udalak, eta abar. Ikerketari lotutako hainbat helbururen arabera, gogoeta-talde honek erabakitzen du zer egin, nola eta non. Kolaborazio publiko nahiz pribatuaren beharra onartzen da, ekimen hauek garatzeko era posibilista gisa.

Argi dagoena da agente desberdinek garatutakoari buruzko ezagutza zabaltzeko komunikaziorako guneak beharrezkoak direla. Baina, batez ere, helburu komun nagusia konpartitu behar da. Hau dela eta, ikerketarako tradizio urriari Donostiako Campuseko formazio berrien eskasia gehitu behar zaio. Berriz ere, ezinbestean udalerraren esparrua gainditzen duen azterketa eremuan hainbat egitura instituzional gainjartzen dira. Zentzu honetan, zaila dirudi hiri berritzailearen aldeko motibazioa zabaltzea, inizatiba gehienak edota integratu beharreko agenteen gaineko ardurak udalaren eta bere agenteen maniobra-eremutik at daudenean.

Beraz, beharrezkotzat hartzen da indarrak batzea administrazioan berrikuntzaren –bistan da hori internet baino zerbait gehiago dela– garrantziaren inguruko kontzientzia sortzeko, gizartea ere kontzientziatzeko eta zientziaren eta berrikuntzaren onspen soziala areagotzeko. Zientzia museoa bezalako dibulgazio ekimenak bide horretatik doaz, baina kuantitatiboki askoz ere txikiagoak diren berrikuntza proiektuetarako hiriko instituzioen diru-babesa faltan ematen da.

MCC-ren ekimenera eta hori beste eskualde batzuetara zabaltzeko aukerara itzultzen da. Mikrosistemetan, biomaterialetan eta abarretan hurrengo garapena aipatzen da, zentro teknologiko eta instituzio desberdinen (Eusko Jaurilaritza, Diputazioa) arteko kolaborazio hitzarmenari esker, merkatuaren analitika eta garapen tarte bat aurkitzeko aukeratik abiatuz. Beraz, biomedikuntzaren, espazio soziosanitarioaren eta, batez ere, zahartzen doan gizarte batean gerontologiaren alorretan jardueren garapena lortzearen aldeko ideiak indarra hartzen du.

Azken gogoeta bezala aipa daiteke beharrezkoa dela daukagun sarearekin eta existitzen diren babes-egiturekin lan egitea. Agenteen eta ekimenen kohesoa ekar lezakeen gogoetarako eta komunikaziorako eremua sortzea izango litzateke helburua, betiere dimentsio egokia izan beharko zukeen helburu komun baten pean. Ikerketa beharrei eta zentro handi nahiz txikien baliabideei buruz eztabaidatzen da. Eta planteatzen dena konponbide posibilista eta mailakakoen bilaketa da, komunitate honen baliabideei esker prestatu ondoren atzerrian dauden ikerlariak errekuperatzeko modua bilatuz.

3.2.3.-Elementu estrategikoen identifikazioa

Eztabaida garatu den moduagatik, Donostiari buruzko ikerketarekin eta berrikuntzarekin erlazionatutako proposamen zehatzak baino gehiago, aktibitate horien aldeko jarrera sozial pro-aktiboak sortzeko orduan dauden aldeko eta kontrako aspektuak azaldu dituzte parte-hartzaileek. Laburki bada ere ideia-ondorio hauek atera litezke:

- Planaren erreferentzia-eskala Donostialdea dela dirudi, baino ezin da eskala zabalago baten beharra ahaztu, batez ere ikerketaren eremua bezalako eremu erabat globalizatuan.
- 8-10 urteko denbora-tartea planteatzen da. Gogoeta estrategikorako adierazleak ezarri beharra aholkatzen da. Baita ere, eta batez ere horien jarraipena ez delako ezagutzen, prozesu planifikatzailearen beraren ebaluazio jarraituaren betebeharra eta helburuen berdefinizioa.
- Lan koordinatua egin beharra, hiriaren eta instituzioen egitekoa kontsentsurako espazio eta foroak eskaintzea izango delarik, hiriko oinarri ikertzailea hobetuko duten ekimenak sortuz.
- Aeronautika eta biomedikuntza dira etorkizunerako aurreikusten diren garapen sozio-ekonomikorako ildoetako bi. Biomedikuntza Donostiarentzako etorkizunerako ildoak izan daitekeela uste da, espezializatutako zenbait instituziotan, campus zabal batean eta ospitale-sare garrantzitsuan oinarrituta.
- Hiriaren puntu indartsuei kontrajarriz, ikerketa tradizio gabeziari lotutako ekimen berrien aldeko arriku mentalitatearen falta eta funtzionamenduaren beraren dinamikagatik edota emaitzen ondoriozko laguntzen faltagatik, ikerketa egiteko aukera murrizten duen egitura instituzional mugatua aipatzen dira. Ikerketaren eta zientziaren rola ezagutza soziala ere badago, eta zientzia museoarena bezalako ekimenen dibulgazio-helburua onesten da.
- Eszenatoki honetan, ekimenak jada existitzen diren agente kopuru garrantzitsuaren kooperazioa eta koordinazioa bilatuz garatu behar dira. Dauden baliabideak eta instituzio desberdinen interesak bilduko dituen lanerako helburu komuna planteatzea beharrezkoa da.

- Zenbait errekurtsu klabe eskura izateak eta biomedikuntzarekin erlazionaturiko zenbait ekimen martxan jartzea planteatzeak, horri buruzko lan eta eztabaidarako espazioa edukitzeko beharraren ideia indartzen du. Hau da, ikerketaren eta berrikuntzaren inguruko eta biomedikuntzari eta gerontologiari loturiko gogoeta estrategikoko plana egiteko beharra planteatzen da. Beharrezkoa da helburu komuna eta arriskudun inizatibak finantzatzeko modua bilatzea.